
KARTA USTANAWIAJĄCA

Spółeczną Radę Przeciwdziałania
Wykluczeniu i Mowie Nienawiści

◆

POZNAŃ - WARSZAWA; 2026

PREAMBUŁA

Współczesne społeczeństwo stoi wobec wyzwań, których skala i złożoność wymagają współdziałania środowisk naukowych, społecznych, medialnych, instytucjonalnych oraz obywatelskich. Mowa nienawiści, stygmatyzacja, dyskryminacja i wykluczenie społeczne nie są wyłącznie problemami jednostek. Stanowią zjawiska osłabiające więzi społeczne, podważające zaufanie obywateli do instytucji publicznych oraz ograniczające możliwość pełnego uczestnictwa wielu osób w życiu społecznym, zawodowym i obywatelskim. Skuteczne przeciwdziałanie tym zjawiskom wymaga nie tylko reakcji na pojedyncze przypadki naruszeń godności człowieka, lecz przede wszystkim budowania trwałych mechanizmów współpracy, wymiany doświadczeń oraz wzajemnego wspierania się instytucji i osób zaangażowanych w działania na rzecz społeczeństwa obywatelskiego.

Spółeczna Rada Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści zostaje ustanowiona jako niezależne, eksperckie i opiniotawczo-doradcze forum współpracy osób reprezentujących różnorodne środowiska życia publicznego, których wiedza, doświadczenie oraz autorytet mogą przyczyniać się do wzmacniania działań służących ochronie godności człowieka, przeciwdziałaniu stygmatyzacji oraz rozwijaniu kultury wzajemnego szacunku.

Szczególną inspirację dla działalności Rady stanowią wartości i przesłanie Mariana Turskiego, którego słowa **“Nie bądź obojętny”** pozostają jednym z najważniejszych współczesnych zobowiązań obywatelskich wobec drugiego człowieka. Rada pragnie rozwijać tę ideę poprzez tworzenie przestrzeni dialogu, odpowiedzialności społecznej oraz współpracy ponad podziałami środowiskowymi, zawodowymi i światopoglądowymi. Rada została powołana jako trwały rezultat realizacji projektu **“Nie wykluczam – Szanuję i Wspieram”**, realizowanego przez **Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium** dzięki wsparciu **Funduszu Nieobojętnych im. Mariana Turskiego**, prowadzonego przez **Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce**.

Misją Rady jest nie tylko opracowywanie opinii, rekomendacji i dobrych praktyk, lecz także integrowanie środowisk oraz inspirowanie współpracy na rzecz tworzenia **Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści “Nie jestem obojętny”** oraz wzmocnieniu powołanego **Punktu Reagowania**. Sieć ma służyć wspieraniu instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, uczelni wyższych, mediów, podmiotów użyteczności publicznej oraz osób zaangażowanych społecznie w działania na rzecz budowania społeczeństwa opartego na szacunku, odpowiedzialności i solidarności, a Punkt Reagowania być miejscem wsparcia osób dotkniętych tymi zjawiskami.

Członkostwo w Radzie oznacza gotowość do dzielenia się wiedzą i doświadczeniem, wspierania rozwoju dobrych praktyk oraz – w miarę swoich możliwości – aktywnego wzmacniania i rozwijania **Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści, Punktu Reagowania oraz Mechanizmu Monitorowania Sieci i Przestrzeni Publicznej** poprzez inicjowanie współpracy, rekomendowanie nowych partnerów, promowanie idei Rady oraz upowszechnianie wartości będących fundamentem jej działalności we własnym środowisku. Rada pozostaje przekonana, że trwała zmiana społeczna rodzi się tam, gdzie doświadczenie spotyka się z odpowiedzialnością, a autorytet z gotowością do działania. Dlatego jej działalność opiera się na zasadach niezależności, partnerstwa, rzetelności, dialogu oraz wzajemnego szacunku, pozostając otwartą na współpracę ze wszystkimi środowiskami, dla których godność człowieka stanowi wartość nadrzędną.

Przyjmując niniejszą Kartę, Członkowie Rady wyrażają wspólną wolę budowania trwałego środowiska współpracy, które – niezależnie od różnic poglądów, doświadczeń czy reprezentowanych instytucji – będzie konsekwentnie wspierać działania na rzecz ograniczania zjawisk wykluczenia, stygmatyzacji i mowy nienawiści oraz umacniania społeczeństwa obywatelskiego w duchu odpowiedzialności za drugiego człowieka.

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1. Ustanowienie Rady

1. Niniejsza Karta określa misję, cele, zadania, zasady funkcjonowania oraz organizację prac Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści, zwanej dalej "Radą".
2. Rada jest niezależnym, społecznym, eksperckim oraz opiniodawczo-doradczym ciałem programowym, działającym na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, stygmatyzacji, dyskryminacji, mowie nienawiści oraz innym zjawiskom naruszającym godność człowieka.
3. Rada została ustanowiona jako trwały rezultat projektu "Nie wykluczam – Szanuję i Wspieram", realizowanego przez Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, dzięki wsparciu Funduszu Nieobojętnych im. Mariana Turskiego, prowadzonego przez Stowarzyszenie Żydowski Instytut Historyczny w Polsce.
4. Rada prowadzi działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz może podejmować współpracę z partnerami zagranicznymi, jeżeli pozostaje ona zgodna z celami określonymi w niniejszej Karcie.

§ 2. Charakter działalności

1. Rada działa w oparciu o zasady:
 - niezależności,
 - partnerstwa,
 - odpowiedzialności społecznej,
 - poszanowania godności człowieka,
 - dialogu,
 - wzajemnego szacunku,
 - bezstronności,
 - rzetelności,
 - współpracy ponad podziałami.
2. Działalność Rady ma charakter społeczny i niekomercyjny.
3. Rada nie prowadzi działalności gospodarczej, nie wykonuje zadań organów administracji publicznej ani organów ścigania oraz nie zastępuje kompetencji instytucji publicznych lub wymiaru sprawiedliwości.
4. Rada nie jest organem Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium ani żadnej z instytucji reprezentowanych przez jej członków.
5. Udział w pracach Rady ma charakter osobisty i wykonywany jest społecznie.

§ 3. Zakres działalności

1. Rada prowadzi działalność poprzez:
 - wydawanie stanowisk, opinii i rekomendacji,
 - opiniowanie dokumentów, standardów i dobrych praktyk,
 - inicjowanie debat, konferencji, seminariów oraz przedsięwzięć edukacyjnych,
 - wspieranie rozwoju Minimalnego Standardu Reagowania na Stygmatyzację, Wykluczenie i Mowę Nienawiści
 - wspieranie działalności Punktu Reagowania,
 - promowanie współpracy pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami społecznymi, środowiskiem akademickim, mediami oraz podmiotami użyteczności publicznej,
 - inicjowanie i wspieranie działań służących budowaniu Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści oraz Mechanizmowi Monitorowania Sieci i Przestrzeni Publicznej.
2. Rada może obejmować patronatem inicjatywy, projekty, wydarzenia oraz publikacje pozostające w zgodności z jej misją i celami.

§ 4. Ogólnopolska Sieć Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści

1. Rada uznaje rozwój Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści za jeden z kluczowych elementów realizacji swojej misji.
2. Sieć tworzą osoby, instytucje oraz podmioty deklarujące gotowość współpracy na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, stygmatyzacji, dyskryminacji i mowie nienawiści oraz upowszechniania dobrych praktyk w tym zakresie.
3. Rolą członków Rady jest, w miarę posiadanych możliwości i kompetencji:

- wspieranie rozwoju Sieci,
 - rekomendowanie do współpracy osób i instytucji mogących wzmocnić jej potencjał,
 - inicjowanie partnerstw oraz współpracy międzysektorowej,
 - promowanie idei odpowiedzialności społecznej i aktywnego przeciwdziałania wykluczeniu,
 - wspieranie działań edukacyjnych, eksperckich i społecznych realizowanych w ramach projektu oraz kolejnych inicjatyw rozwijających jego rezultaty.
4. Działania, o których mowa w ust. 3, mają charakter dobrowolny i nie stanowią zobowiązania do świadczeń finansowych ani organizacyjnych.

Rozdział II

Misja, Cele i Zadania Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści

§ 5. Misja Rady

1. Misją Rady jest integrowanie środowisk naukowych, społecznych, obywatelskich, medialnych, administracji publicznej oraz podmiotów użyteczności publicznej wokół wspólnych działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, stygmatyzacji, dyskryminacji, mowie nienawiści oraz innym zjawiskom naruszającym godność człowieka.
2. Rada dąży do budowania trwałej platformy współpracy, wymiany doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy przedstawicielami różnych środowisk oraz wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego opartego na wzajemnym szacunku, odpowiedzialności społecznej i solidarności.
3. Rada działa na rzecz tworzenia rozwiązań systemowych, które zwiększają skuteczność reagowania na przejawy wykluczenia społecznego oraz wzmacniają współpracę pomiędzy instytucjami publicznymi, organizacjami pozarządowymi, uczelniami, mediami i środowiskami eksperckimi.

§ 6. Cele Rady

Do celów działalności Rady należy w szczególności:

1. Wspieranie działań służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu, stygmatyzacji, dyskryminacji i mowie nienawiści.
2. Promowanie kultury dialogu, wzajemnego szacunku, odpowiedzialności za słowo oraz poszanowania godności każdego człowieka.
3. Inicjowanie oraz wspieranie współpracy pomiędzy środowiskami naukowymi, organizacjami społecznymi, administracją publiczną, jednostkami samorządu terytorialnego, mediami, instytucjami kultury oraz podmiotami użyteczności publicznej.
4. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego poprzez upowszechnianie dobrych praktyk oraz wzmacnianie współpracy międzysektorowej.
5. Wspieranie rozwoju, trwałości, stabilności organizacyjnej oraz powszechnej dostępności Punktu Reagowania, jako ogólnodostępnego narzędzia służącego udzielaniu wsparcia osobom doświadczającym wykluczenia społecznego, stygmatyzacji, dyskryminacji, mowy nienawiści oraz innych przejawów naruszania godności człowieka.
6. Wspieranie rozwoju Minimalnego Standardu Reagowania na Stygmatyzację, Wykluczenie i Mowę Nienawiści oraz działań służących jego wdrażaniu i doskonaleniu.
7. Rozwijanie Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści jako trwałego mechanizmu współpracy pomiędzy osobami i instytucjami zaangażowanymi w realizację celów Rady.
8. Inspirowanie oraz wspieranie przedsięwzięć edukacyjnych, badawczych, społecznych i obywatelskich służących budowaniu społeczeństwa wolnego od wykluczenia i mowy nienawiści.

§ 7. Zadania Rady

W celu realizacji swoich celów Rada może w szczególności:

1. Opracowywać, opiniować i publikować stanowiska, rekomendacje, opinie, raporty oraz dobre praktyki dotyczące zagadnień objętych zakresem działalności Rady.
2. Opiniować standardy, procedury, narzędzia edukacyjne oraz materiały opracowywane w ramach projektu "Nie wykluczam – Szanuję i Wspieram" oraz innych inicjatyw zgodnych z misją Rady.
3. Rekomendować kierunki rozwoju działań edukacyjnych, profilaktycznych oraz społecznych związanych z przeciwdziałaniem wykluczeniu społecznemu i mowie nienawiści.
4. Wspierać rozwój Punktu Reagowania, w szczególności poprzez rekomendowanie kierunków jego rozwoju, zwiększenie jego dostępności, promowanie jego działalności oraz inicjowanie współpracy z partnerami instytucjonalnymi i społecznymi.
5. Wspierać rozwój Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści, w szczególności poprzez rekomendowanie nowych partnerów, inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz promowanie idei aktywnego reagowania na przejawy wykluczenia społecznego.
6. Inicjować, wspierać oraz obejmować patronatem przedsięwzięcia naukowe, edukacyjne, społeczne, kulturalne oraz obywatelskie pozostające w zgodzie z misją Rady.

7. Promować wdrażanie Minimalnego Standardu Reagowania przez instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, uczelnie, media oraz inne podmioty zainteresowane budowaniem bezpiecznego i otwartego środowiska społecznego.
8. Wspierać działania zmierzające do zwiększania świadomości społecznej dotyczącej skutków wykluczenia, stygmatyzacji, dyskryminacji i mowy nienawiści.
9. Rekomendować osoby, ekspertów, instytucje oraz podmioty, które swoim doświadczeniem, wiedzą, autorytetem lub potencjałem organizacyjnym mogą wspierać realizację celów Rady, rozwój Punktu Reagowania, Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści oraz innych inicjatyw służących ochronie godności człowieka.
10. Podejmować inne działania pozostające w zgodzie z misją Rady i postanowieniami niniejszej Karty.

Rozdział III

Członkowie Rady oraz Zasady Członkostwa

§ 8. Skład Rady

1. W skład Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści mogą wchodzić osoby fizyczne posiadające wiedzę, doświadczenie zawodowe, naukowe, społeczne lub eksperckie, których działalność pozostaje zgodna z misją oraz celami Rady.
2. Członkami Rady mogą zostać w szczególności przedstawiciele:
 - organizacji pozarządowych,
 - uczelni wyższych,
 - instytutów naukowych,
 - administracji rządowej,
 - jednostek samorządu terytorialnego,
 - instytucji publicznych,
 - podmiotów użyteczności publicznej,
 - mediów,
 - instytucji kultury,
 - środowisk eksperckich,
 - zawodów zaufania publicznego,
 - przedsiębiorstw realizujących działania z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu,
 - rodzin osób szczególnie zasłużonych dla ochrony praw człowieka, dialogu społecznego oraz przeciwdziałania wykluczeniu,
 - innych środowisk, których udział sprzyja realizacji celów Rady.
3. Instytucje mogą być reprezentowane przez osoby uprawnione do ich reprezentowania albo osoby przez nie wskazane.

§ 9. Kategorie członkostwa

W Radzie ustanawia się następujące kategorie członkostwa:

1. Członek Rady.
2. Honorowy Członek Rady.
3. Ekspert Współpracujący Rady.

§ 10. Członek Rady

1. Członek Rady posiada pełne prawa do udziału w pracach Rady.
2. Członek Rady ma prawo:
 - uczestniczyć w posiedzeniach,
 - zgłaszać inicjatywy,
 - uczestniczyć w głosowaniach,
 - opiniować projekty dokumentów,
 - zgłaszać kandydatów do Rady.
 - wspierać rzeczowo lub finansowo misję, cele i zadania Rady,
 - reprezentować Radę wyłącznie na podstawie udzielonego upoważnienia przez Przewodniczącego, jego Zastępców lub Sekretarza Biura Rady.

§ 11. Honorowy Członek Rady

1. Tytuł Honorowego Członka Rady może zostać nadany osobie szczególnie zasłużonej dla ochrony godności człowieka, rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, dialogu społecznego lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i mowie nienawiści.
2. Honorowy Członek Rady może uczestniczyć w pracach Rady, przedstawiać opinie oraz brać udział w jej przedsięwzięciach.
3. Nadanie tytułu Honorowego Członka Rady stanowi wyraz uznania dla dorobku oraz autorytetu danej osoby.
4. Honorowy Członek Rady nie jest zobowiązany do udziału w bieżących pracach Rady.

§ 12. Ekspert Współpracujący

1. Rada może zapraszać ekspertów do udziału w pracach dotyczących określonych zagadnień.
2. Ekspert Współpracujący uczestniczy w pracach doradczych bez konieczności uzyskania statusu członka Rady.
3. Eksperti mogą uczestniczyć w posiedzeniach, przygotowywać opinie oraz rekomendacje.

§ 13. Obowiązki członków

1. Członkowie Rady, kierując się swoim doświadczeniem, autorytetem oraz zasadami odpowiedzialności społecznej:
 - wspierają realizację misji Rady,
 - promują wartości wynikające z niniejszej Karty,
 - działają z poszanowaniem godności każdego człowieka,
 - wspierają rozwój Ogólnopolskiej Sieci Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści,
 - wspierają rozwój, trwałość, stabilność organizacyjną oraz powszechną dostępność Punktu Reagowania,
 - rekomendują osoby, instytucje oraz środowiska mogące wzmocnić potencjał Rady, Sieci oraz Punktu Reagowania i Mechanizmu Monitorowania Sieci i Przestrzeni Publicznej,
 - wspierają rozwój współpracy pomiędzy środowiskami naukowymi, społecznymi, medialnymi i publicznymi,
 - bają o dobre imię Rady oraz wysokie standardy debaty publicznej.
2. Realizacja powyższych obowiązków ma charakter społeczny i odbywa się z uwzględnieniem możliwości oraz kompetencji każdego członka Rady.
3. Członkostwo w Radzie nie wywołuje żadnych zobowiązań finansowych, podatkowych, prawnych i innych wynikających z charakteru Rady i jej działań.

§ 14. Wygaśnięcie członkostwa

1. Członkostwo wygasa wskutek:
 - pisemnej rezygnacji,
 - śmierci członka,
 - utraty pełni praw publicznych, jeżeli ma ona wpływ na możliwość wykonywania funkcji,
 - odwołania przez Radę większością, co najmniej, 70% głosów z powodu rażącego naruszenia zasad określonych w niniejszej Karcie,
 - rozwiązania Rady.
2. Przed podjęciem decyzji o odwołaniu członkowi przysługuje prawo przedstawienia swojego stanowiska.

Rozdział IV

Organizacja i Tryb Pracy Rady

§ 15. Organy organizacyjne Rady

1. Dla zapewnienia sprawnego funkcjonowania Rady ustanawia się:
 - Przewodniczącego Rady,
 - I Wiceprzewodniczącego Rady,
 - II wiceprzewodniczącego Rady,
 - Sekretarza Biura Rady,
 - Biuro Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści,
 - Zespoły Problemowe, o ile zostaną powołane przez Przewodniczącego lub jego zastępców.
2. Funkcje, o których mowa w ust. 1, pełnione są społecznie.

§ 16. Przewodniczący Rady

1. Funkcja Przewodniczącego stanowi wyraz zaufania oraz uznania dla zaangażowania w upowszechnianie idei odpowiedzialności społecznej, dialogu oraz przeciwdziałania wykluczeniu.
2. Przewodniczący:
 - reprezentuje Radę,
 - przewodniczy jej pracom,
 - zwołuje posiedzenia,
 - inicjuje kierunki działalności Rady,
 - podpisuje dokumenty przyjęte zgodnie z zasadami określonymi w niniejszej Karcie,
 - powołuje Zespoły Problemowe,
 - korzysta ze wsparcia logistyczno-organizacyjnego Biura Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści.

§ 17. Wiceprzewodniczący Rady

1. Wiceprzewodniczący Rady wspierają Przewodniczącego w wykonywaniu jej obowiązków oraz wykonują zadania powierzone przez Przewodniczącego lub Radę.
2. W czasie nieobecności Przewodniczącego lub niemożności wykonywania przez niego obowiązków, wykonują jego zadania w zakresie niezbędnym do zapewnienia ciągłości prac Rady.

§ 18. Kadencja funkcji

1. Funkcje Przewodniczącego oraz Wiceprzewodniczących sprawowane są od dnia ich powołania do czasu:
 - złożenia pisemnej rezygnacji,
 - śmierci,
 - trwałej niemożności wykonywania powierzonych obowiązków,
 - odwołania przez Radę większością, co najmniej, 80% wszystkich członków.
2. W przypadku wygaśnięcia którejkolwiek z funkcji Rada dokonuje wyboru następcy, dążąc w pierwszej kolejności do podjęcia decyzji przez aklamację. W razie braku jednomyślności wybór następuje większością, co najmniej, 80% wszystkich członków.

§ 19. Posiedzenia Rady

1. Posiedzenia Rady odbywają się w miarę potrzeb.
2. Posiedzenia mogą mieć charakter:
 - stacjonarny,
 - zdalny,
 - hybrydowy.
3. Dopuszcza się podejmowanie decyzji oraz prowadzenie konsultacji z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, w tym poczty elektronicznej oraz dedykowanych platform komunikacyjnych.
4. Członkowie uczestniczący zdalnie posiadają takie same prawa jak osoby uczestniczące w posiedzeniu stacjonarnym.
5. Biuro Rady zapewnia dostęp do narzędzi cyfrowych i dba o sprawy organizacyjne Rady.

§ 20. Zespoły Problemowe

1. W celu realizacji określonych przedsięwzięć Rada lub Przewodniczący może powoływać stałe lub czasowe Zespoły Problemowe.
2. W skład Zespołów mogą wchodzić członkowie Rady oraz zaproszeni eksperci.
3. Do zadań Zespołów należy przygotowywanie analiz, opinii, rekomendacji oraz propozycji działań w zakresie powierzonych zagadnień.
4. Zespoły mogą być powoływane w szczególności do spraw:
 - edukacji,
 - badań naukowych,
 - współpracy z uczelniami,
 - współpracy z mediami,
 - rozwoju Punktu Reagowania i innych działań przewidzianych w Karcie,
 - współpracy międzynarodowej,
 - innych zagadnień uznanych przez Radę za istotne.

§ 21. Biuro Rady

1. Dla zapewnienia ciągłości prac oraz sprawnej organizacji działalności Rady funkcjonuje Biuro Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści, zwane dalej "Biurem Rady".
2. Biuro Rady działa w strukturze Centrum Realizacji Zadań Publicznych i Programów Społecznych Stowarzyszenia Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, które zapewnia Radzie obsługę organizacyjną, administracyjną, logistyczną oraz techniczną.
3. Za funkcjonowanie Biura Rady odpowiada przed Radą i jej Przewodniczącymi Sekretarz Biura Rady.
4. Stowarzyszenie Inicjatywa Obywatelska Pro Civium nie ma wpływu merytorycznego na działania Sekretarza Biura Rady w zakresie podległym Przewodniczącemu i Wiceprzewodniczącym Rady.
5. Do zadań Biura Rady należy w szczególności:
 - organizacja posiedzeń Rady,
 - prowadzenie bieżącej korespondencji,
 - obsługa administracyjna i kancelaryjna spraw Rady,
 - prowadzenie dokumentacji Rady,
 - prowadzenie rejestru członków,
 - organizacja procesu konsultacji i głosowań,
 - przygotowywanie materiałów na potrzeby prac Rady,
 - obsługa organizacyjna Zespołów Problemowych,
 - prowadzenie archiwum dokumentów Rady,
 - wykonywanie innych czynności organizacyjnych niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania Rady, w tym zleconych przez Przewodniczącego i Wiceprzewodniczących,
 - upowszechnianie misji, celów i zadań Rady, w tym przedkładanie jej Przewodniczącym propozycji osób, które mogą wejść jako członkowie do Rady.
6. Sekretarz Biura Rady może wspierać swoje działania poprzez zaangażowanie do jej prac innych osób, jednakże każdorazowo w formie świadczenia wolontariatu.
7. Bieżąca obsługa prac Rady, co do zasady, nie powoduje powstania dodatkowych kosztów funkcjonowania Rady.
8. Jeżeli realizacja przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę wymaga poniesienia kosztów przekraczających zakres bieżącej obsługi organizacyjnej, przedsięwzięcie może zostać zrealizowane po wskazaniu źródła jego finansowania oraz zaakceptowaniu sposobu jego pokrycia przez Przewodniczących Rady lub Radę.
9. Sekretarz Biura Rady może reprezentować Radę wyłącznie w sprawach organizacyjnych, które nie powodują żadnych zobowiązań formalno-prawnych lub finansowych dla członków Rady.

Rozdział V

Stanowiska, Opinie, Rekomendacje i Tryb Podejmowania Rozstrzygnięć

§ 22. Formy działalności Rady

1. Rada realizuje swoje cele, w szczególności, poprzez przyjmowanie:

- stanowisk,
- opinii,
- rekomendacji,
- raportów,
- apeli,
- listów otwartych,
- ekspertyz,
- dobrych praktyk,
- wytycznych,
- innych dokumentów pozostających w zgodzie z misją i celami Rady.

2. Dokumenty Rady nie stanowią źródła powszechnie obowiązującego prawa.

§ 23. Inicjatywa opracowania dokumentu

1. Z inicjatywą przygotowania dokumentu może wystąpić:

- Przewodniczący Rady,
- Wiceprzewodniczący Rady,
- Członek Rady,
- Zespół Problemowy,
- Sekretarz Biura Rady.

2. Projekt dokumentu przekazywany jest do Biura Rady, które dokonuje jego rejestracji oraz przekazuje go wszystkim członkom Rady do zapoznania.

§ 24. Konsultacje projektów dokumentów

1. Każdy projekt stanowiska, opinii, rekomendacji, raportu, apelu, listu otwartego lub innego dokumentu wydanego w imieniu Rady podlega obowiązkowym konsultacjom.

2. Projekt dokumentu przekazywany jest wszystkim członkom Rady nie później niż 30 dni przed planowanym terminem jego przyjęcia.

3. W okresie konsultacji członkowie Rady mogą:

- zgłaszać uwagi,
- proponować poprawki,
- wносить propozycje uzupełnień,
- zgłaszać zdania odrębne.

4. Biuro Rady przygotowuje zestawienie zgłoszonych uwag i przekazuje je autorowi projektu oraz członkom Rady.

§ 25. Podejmowanie stanowisk

1. Stanowisko Rady może zostać przyjęte wyłącznie po zakończeniu konsultacji określonych w § 24.

2. Przyjęcie dokumentu wymaga uzyskania poparcia, co najmniej, 70% członków Rady.

3. Głosowanie może odbywać się:

- podczas posiedzenia stacjonarnego,
- podczas posiedzenia zdalnego,
- w trybie obiegowym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

4. Każdy członek posiada jeden głos.

§ 26. Publikowanie dokumentów

1. Dokument przyjęty zgodnie z niniejszą Kartą publikowany jest jako oficjalne stanowisko Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści.

2. Dokument podpisuje Przewodnicząca Rady, a w przypadku jej nieobecności lub za zgodą – Wiceprzewodniczący lub Sekretarz Biura.

3. Biuro Rady prowadzi rejestr wszystkich oficjalnych dokumentów i publikuje je na stronie internetowej www.stopstygmatazacji.pl.

§ 27. Indywidualne wypowiedzi członków

1. Członkowie Rady zachowują pełną swobodę wypowiedzi naukowej, eksperckiej, publicystycznej oraz obywatelskiej.
2. Indywidualne wypowiedzi członków nie stanowią stanowiska Rady, chyba że zostały przyjęte zgodnie z procedurą określoną w niniejszej Karcie.
3. Zabrania się publikowania lub przedstawiania stanowisk jako stanowiska Rady z pominięciem procedury określonej w niniejszej Karcie.

§ 28. Zasada kolegalności

1. Działalność Rady opiera się na zasadzie kolegalności oraz wzajemnego poszanowania poglądów jej członków.
2. Rada, zgodnie z zasadami, którymi w swoim życiu kierował się Marian Turski, dąży do osiągnięcia konsensusu, uznając różnorodność doświadczeń i perspektyw za wartość wzmacniającą jakość wypracowanych stanowisk.
3. W przypadku braku jednomyślności dopuszcza się publikację informacji o zgłoszeniu zdań odrębnych, jeżeli ich autorzy wyrażą taką wolę.

§ 29. Zasada odpowiedzialności za słowo

1. Rada wydaje stanowiska wyłącznie w sprawach pozostających w zakresie jej misji oraz po uprzednim zapoznaniu się z dostępnymi materiałami, obowiązującym stanem prawnym i – w miarę możliwości – stanowiskami zainteresowanych stron. Członkowie Rady dążą do tego, aby publikowane dokumenty były oparte na rzetelnej analizie, wiedzy eksperckiej oraz poszanowaniu godności wszystkich osób, których dotyczą.

Rozdział VI

Zasady Etyczne, Niezależność i Konflikt Interesów

§ 30. Niezależność Rady

1. Rada wykonuje swoje zadania w sposób niezależny, kierując się wyłącznie dobrem wspólnym, zasadami rzetelności, odpowiedzialności społecznej oraz poszanowania godności człowieka.
2. Żaden członek Rady nie może być zobowiązany do zajęcia określonego stanowiska przez instytucję, którą reprezentuje.
3. Członkowie Rady wykonują swoje funkcje zgodnie z własną wiedzą, doświadczeniem oraz zasadami etyki.

§ 31. Zasady etyczne

Członkowie Rady kierują się następującymi zasadami:

- poszanowania godności każdego człowieka,
- odpowiedzialności za słowo,
- bezstronności,
- rzetelności,
- niezależności opinii,
- kultury dialogu,
- wzajemnego szacunku i wsparcia,
- poufności,
- współpracy ponad podziałami.

§ 32. Konflikt interesów

1. Członek Rady, którego dotyczy sprawa będąca przedmiotem opiniowania, powinien poinformować o tym Przewodniczącą Rady.
2. W przypadku wystąpienia konfliktu interesów członek Rady powinien powstrzymać się od udziału w opracowywaniu oraz głosowaniu nad dokumentem.
3. Wyłączenie z udziału w głosowaniu nie powoduje utraty członkostwa ani innych praw wynikających z niniejszej Karty.

§ 33. Poufność

1. Członkowie Rady zobowiązani są do zachowania poufności informacji uzyskanych podczas wykonywania swoich funkcji, jeżeli informacje te nie są przeznaczone do publicznego udostępnienia.
2. Obowiązek zachowania poufności obowiązuje również po ustaniu członkostwa.

§ 34. Dobre imię Rady

1. Członkowie Rady dbają o zachowanie wysokich standardów debaty publicznej oraz dobre imię Rady.
2. Niedopuszczalne jest wykorzystywanie członkostwa w Radzie do osiągnięcia korzyści osobistych, politycznych lub komercyjnych.
3. Nazwa Rady oraz jej identyfikacja wizualna mogą być wykorzystywane wyłącznie zgodnie z zasadami określonymi przez Radę i przez jej członków oraz instytucje, które reprezentują, jeśli ich działalność nie jest sprzeczna z misją, celami i zadaniami Rady.

§ 35. Odpowiedzialność za autorytet Rady

1. Członkowie Rady mają świadomość, że ich działalność wpływa na wiarygodność oraz społeczny autorytet Rady.
2. Każdy członek powinien dążyć do budowania zaufania społecznego poprzez odpowiedzialne, merytoryczne i oparte na faktach wypowiedzi oraz działania.
3. Rada uznaje, że jej największą wartością jest autorytet tworzących ją osób oraz zaufanie społeczne budowane poprzez rzetelność, kulturę dialogu i odpowiedzialność za podejmowane stanowiska.

Rozdział VII

Postanowienia Końcowe

§ 36. Wejście w życie Karty

1. Niniejsza Karta wchodzi w życie z dniem 30 czerwca 2026 roku.
2. Karta stanowi podstawowy dokument określający misję, cele, organizację oraz zasady funkcjonowania Rady.
3. Postanowienia Karty stosuje się z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa oraz zasad współżycia społecznego.

§ 37. Przystąpienie do Rady

1. Członkostwo w Radzie ma charakter dobrowolny.
2. O przyjęciu do grona członków Rady świadczy złożenie Deklaracji Przystąpienia do Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści, której wzór stanowi załącznik do niniejszej Karty.
3. Przystąpienie do Rady nie powoduje powstania stosunku pracy, członkostwa w Stowarzyszeniu Inicjatywa Obywatelska Pro Civium, zobowiązań finansowych ani odpowiedzialności za działania pozostałych członków Rady.

§ 38. Zmiany Karty

1. Zmiana niniejszej Karty może nastąpić z inicjatywy:
 - Przewodniczącego Rady,
 - Wiceprzewodniczących Rady,
 - co najmniej pięciu członków Rady,
 - Sekretarza Biura Rady.
2. Projekt zmian przekazywany jest wszystkim członkom Rady przez Biuro Rady nie później niż 30 dni przed planowanym terminem jego rozpatrzenia.
3. Członkowie Rady mają prawo zgłaszać uwagi, propozycje zmian oraz opinie do projektu.
4. Zmiana Karty wymaga uzyskania poparcia, co najmniej, 60% członków Rady.
5. Zmiany mogą zostać przyjęte podczas posiedzenia stacjonarnego, zdalnego lub w trybie obiegowym z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej.

§ 39. Interpretacja postanowień Karty

1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą Kartą decyzje podejmuje Rada, kierując się jej misją, celami oraz zasadami określonymi w niniejszym dokumencie.
2. W przypadku wątpliwości interpretacyjnych pierwszeństwo mają wartości wyrażone w Preambule Karty oraz zasady ochrony godności człowieka, odpowiedzialności społecznej, dialogu i współpracy.
3. Interpretacja postanowień Karty nie może prowadzić do ograniczenia niezależnego, społecznego i eksperckiego charakteru Rady.

Przyjmując niniejszą Kartę, Członkowie Społecznej Rady Przeciwdziałania Wykluczeniu i Mowie Nienawiści deklarują wolę współpracy na rzecz budowania społeczeństwa opartego na szacunku, odpowiedzialności i solidarności oraz zobowiązują się pozostawać wierni idei wyrażonej w słowach Mariana Turskiego: "Nie bądź obojętny".

**NIE BĄDŹ
OBOJĘTNY!**

Mechanizm Monitorowania
Sieci i Przestrzeni Publicznej

www.stopstygmatyzacji.pl
Infolinia 800 201 211

Nie bądź Obojętny!

Ogólnopolska Sieć Przeciwdziałania
Wykluczeniu i Mowie Nienawiści

**NIE WYKLUCZAM
- Szanuję i Wspieram!**

sfinansowano ze środków

**FUNDUSZ
NIEOBOJĘTNYCH**
IM. MARIANA TURSKIEGO

STOWARZYSZENIE
ŻYDOWSKI INSTYTUT
HISTORYCZNY W POLSCE

Kampania społeczna. Nie bądź obojętny. Dołącz!